

ARCHEOLOGIENOTA

KONINGIN FABIOLALAAN TE GENT

DEEL 2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ABO Archeologische Rapporten 2242

Rapport opgemaakt door: Polte De Weirdt

Derbystraat 55

9051 Gent

Projectcode:

Intern: PN 38375

AOE: 2024D208

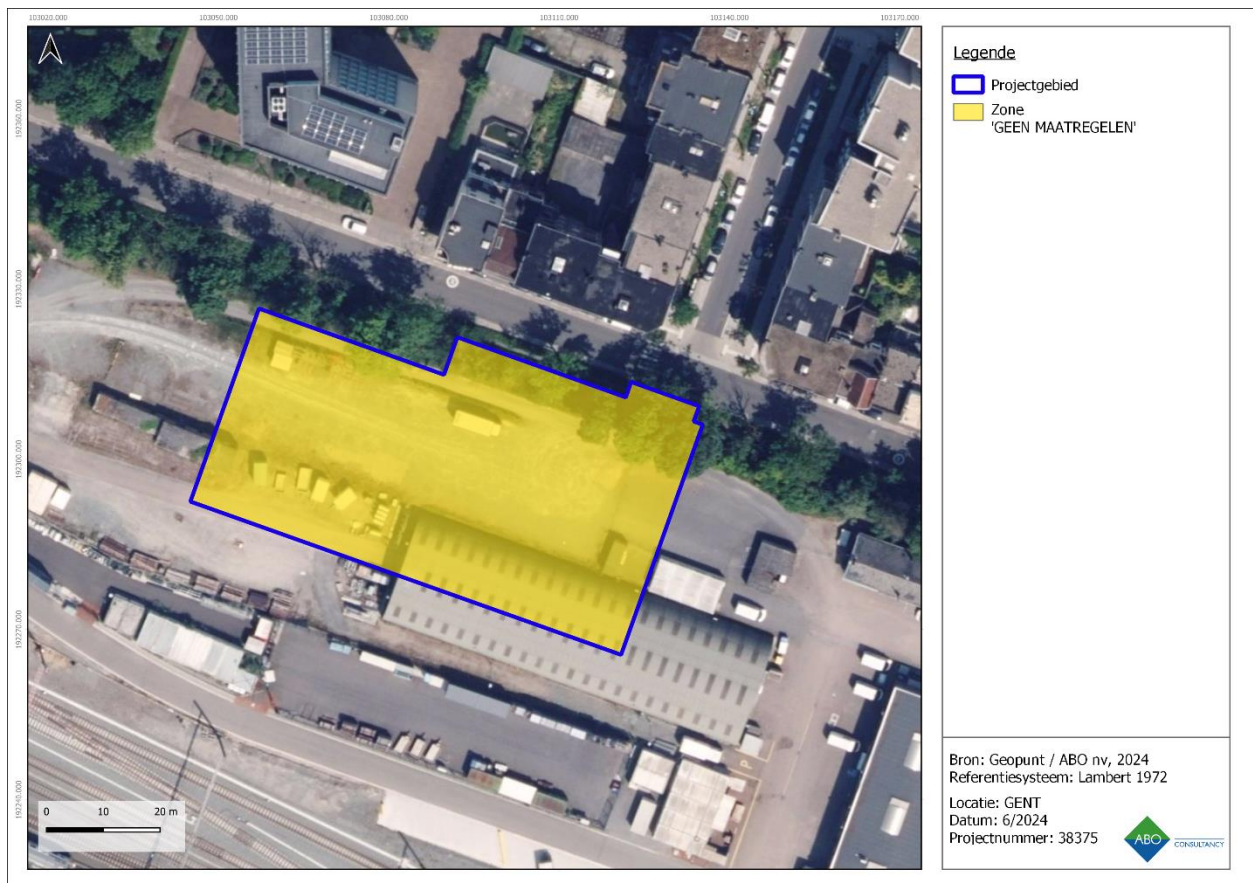
1 GEMOTIVEERD ADVIES

Er wordt voor de aanleg/bouw van een nieuw schoolgebouw ter hoogte van Koningin Fabiolalaan te Gent (provincie Oost-Vlaanderen) een bodemingreep beoogd van ca. 3.269 m². Deze ingreep overschrijdt de wettelijk bepaalde grenswaarden voor een zone *gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut*, waardoor het Onroerend Erfgoeddecreet (art. 5.4.) de opmaak van een archeologienota verplicht ter evaluatie en waardering van het archeologisch potentieel van het betrokken bodemarchief.

Het verslag van resultaten van deze archeologienota kon voldoende uitspraken doen inzake het archeologisch potentieel van het bodemarchief ter hoogte van het onderzoeksgebied. Aan de hand van bestaande en ontsloten landschappelijke, archeologische, historische, iconografische en cartografische gegevens werd de kans op het aantreffen van archeologische resten klein bevonden. Het kennispotentieel voor het projectgebied, rekening houdende met de aard van de geplande werken, wordt als minimaal beschouwd. Dit bleek hoofdzakelijk uit:

- In de ruimere omgeving rondom het projectgebied (<900m afstand) werden een aantal sporen en toevalsvondsten gevonden uit de IJzertijd, Romeinse periode, middeleeuwen en de 16de / 17de eeuw aangetroffen. Verder zijn er ook enkele locaties gekend op basis van cartografische bronnen. Dit toont enigszins aan dat de ruime omgeving rond het projectgebied menselijke aanwezigheid uit zeer uiteenlopende perioden kende. Echter zijn er weinig meldingen in de CAI om een scherp beeld van deze menselijke aanwezigheid te verkrijgen. Bovendien liggen deze archeologische meldingen ver verspreid van elkaar. Het projectgebied zelf situeert zich niet binnen / naast een CAI element.
- Uit historisch en landschappelijk onderzoek blijkt dat het projectgebied voor een groot gedeelte in gebruik was als landbouwgebied vanaf minstens ca. 1700. Het maakte deel uit van het meerselandschap rondom de middeleeuwse stadskern van Gent. Doorheen de 18de en 19de eeuw bleef de omgeving van het projectgebied onbebouwd en ten dienste van landbouwdoeleinden. Op de bodemkaart staat het projectgebied gekarteerd met bodemtype OB, wat aangeeft dat de natuurlijke bodemopbouw verstoord werd door antropogene activiteiten, die plaatsgevonden hebben in de tweede helft van de 19de en/of 20ste eeuw.
- Uit verschillende bronnen, inclusief een landschappelijk bodemonderzoek dat uitgevoerd werd door BAAC, blijkt dat het projectgebied zich situeert op een ophogingspakket van 4-6meter. Dit werd hoogstwaarschijnlijk begin 20ste eeuw aangelegd in functie van de spoorweginfrastructuur die meteen ten zuiden van het projectgebied ligt.
- De initiatiefnemer plant de inplanting van een nieuwbouw waarbij er funderingen tot ca. 4m-mv (incl. buffer) voorzien worden. Hierdoor blijven de voorziene werken zo goed als volledig (> 95%) binnen het voorgenoemde ophogingspakket dat binnen het projectgebied aanwezig is – met uitzondering van de funderingspijlers die samen 195m² beslaan. Er zal bijgevolg slechts een zeer minimale ingreep buiten de grenzen van de ophogingslaag plaatsvinden.

Omdat de geplande werkzaamheden verder geen tot uiterst weinig impact zullen hebben op het bodemarchief dat onder de ophogingslaag aanwezig zou kunnen zijn wordt geen verder onderzoek aanbevolen en wordt er aldus gepleit voor ‘geen maatregelen’ voor het projectgebied.

Figuur 43: Overzicht van het archeologisch advies met betrekking tot het projectgebied

2 BIJKOMENDE BEPALINGEN

2.1 VONDSTMELDING

Volgens het Onroerenderfgoeddecreet is een toevalsvondst een vondst die **toevallig** aan het licht komt, dus niet tijdens een archeologisch onderzoek of door het zoeken met een metaaldetector. Het onderzoek van deze toevalsvondsten en de vondstcontext kan belangrijke wetenschappelijke kennis over het verleden van de mens en zijn leefomgeving opleveren.

Voer je graafwerken, bouwwerken, landbouwactiviteiten, ... uit en vind je onverwacht sporen of voorwerpen waarvan je vermoedt dat ze een historische waarde hebben? **Meld deze vondst dan binnen de 3 dagen aan het agentschap Onroerend Erfgoed** via het digitale vondstmeldingsformulier: <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/vondstmeldingen/toevalsvondsten/formulier>. Het is niet altijd eenvoudig om een archeologische toevalsvondst te herkennen. Treffende voorbeelden zijn massieve natuurstenen funderingen, menselijke skeletresten in en rond een kerk, een waterput, houten palen van een brug, bakstenen muren en vloeren, een beerput, ... Als je twijfelt, meld je je vondst beter hoe dan ook!

Vind je **menselijke resten**, staak dan onmiddellijk de graafwerken. Ook wanneer je twijfelt of het aangetroffen botmateriaal menselijk van oorsprong is. Verwittig in eerste instantie de politie (op het noodnummer 112). De politie komt ter plaatste en zal de nodige vaststellingen doen. Indien nodig verwittigen zij het parket. Concludeert de politie na het onderzoek dat het geen verdacht overlijden is, maar een vondst met archeologische waarde, dan melden zij de toevalsvondst aan het agentschap Onroerend Erfgoed. Het agentschap brengt de vinder, zakelijkrechthouder en gebruiker van het terrein en de betrokken gemeente op de hoogte van de vondst en de juridische gevolgen. De verdere procedure en termijnen verlopen zoals bij een gewone archeologische toevalsvondst.⁴

2.2 BEWARING EN DEPONERING VAN VONDSTEN

De conservatie en overdracht van archeologische vondsten na afloop van het vooronderzoek gebeurt conform aan de artikelen 5.2.1 tot en met 5.2.3 van het Onroerend Erfgoeddecreet en de bijhorende uitvoeringsbepalingen. Bij de aanvang van het onderzoek worden duidelijke afspraken gemaakt tussen de opdrachtgever en de erkend archeoloog inzake de overdracht van de archeologische vondsten aan de eigenaar, erkende onroerend erfgoeddepot of andere bewaarder van het archeologische ensemble. Na het beëindigen van de verwerking en het opleveren van het eindrapport zal de overdracht van de vondsten plaatsvinden. Archeologische conservatie zal in alle fases van een archeologisch onderzoek aanwezig zijn om het onderzoekspotentieel van de opgegraven objecten ten volle te kunnen benutten. Hieronder worden zowel noodconservatie⁵, preventieve conservatie⁶, stabiliserende conservatie⁷ als conservatie in functie van het onderzoek⁸ verstaan (CGP 24.1.1). Een tijdelijke opslag in het depot van ABO nv is ook een mogelijkheid.

⁴ <https://www.onroerenderfgoed.be/ik-wil-een-toevalsvondst-melden>

⁵ dit zijn ingrepen die nodig zijn om de bewaring van een archeologisch artefact te verzekeren van bij het opgraven tot een verdere eventuele conservatiebehandeling (CGP 24.1.1.1°).

⁶ dit is het aanpassen en controleren van de omgeving van archeologische artefacten om degradatieprocessen te vertragen of te stoppen (CGP 24.1.1.2°).

⁷ dit zijn behandelingen van het object zelf, die nodig zijn om een artefact stabiel te kunnen bewaren en hanteren (CGP 24.1.1.4°).

⁸ dit zijn alle ingrepen die nodig zijn om zoveel mogelijk informatie uit een archeologisch artefact te halen (CGP 24.1.1.3°)

3 BIBLIOGRAFIE

Bats M., Bastiaens, J. and Crombé, P., 2006. Prospectie en Waardering van Alluviale Gebieden langs de Boven-Schelde. CAI-project 2003-2004. In Cousserier K., Meylemans, E. and In 't Ven, I. (Ed.) *CAI-II Thematische Inventarisatie- en Evaluatieonderzoek. VIOE-Rapporten 2*, p. 75-100.

Bats M., Klinck, B., Meersschaert, L. and Sergeant, J., 2004. Verkennend en Waarderend Booronderzoek in het Alluvium van de Schelde. *Notae Praehistoricae*, 24, p. 175-179.

Belgisch Kenniscentrum over Welzijn op het Werk, 2016. *Werkzaamheden in de Nabijheid van Ondergrondse Nutsleidingen* [online] Available at: <<https://www.beswic.be/nl/blog/werkzaamheden-nabijheid-van-ondergrondse-nutsleidingen>>

Borsboom A. and Verhagen, P., 2012. *KNA Leidraad. Inventariserend Veldonderzoek. Deel: Proefsleuvenonderzoek (IVO-P)*. Amsterdam: Stichting Infrastructuur Kwalietsborging Bodembeheer.

Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, 2016. *Arbeidsreglementering* [online] Available at: <<http://www.werk.belgie.be/defaultTab.aspx?id=387>>

Ghijsels Y. and Achten, J., 2015. *Werken in de Nabijheid van Ondergrondse Installaties. Praktische Gids voor Aannemers*. Federale Verzekering: Brussel.

Groenewoudt, B.J., 1994. Prospectie, Waardering en Selectie van Archeologische Vindplaatsen: een Beleidsgerichte Verkenning van Middelen en Mogelijkheden. *Nederlandse Archeologische Rapporten 17*. Amersfoort: Rijksdienst Oudheidkundig Bodemonderzoek.

Haneca, K., Debruyne, S., Vanhoutte, S. and Eryvynck, A., 2016. Archeologisch Vooronderzoek met Proefsleuven – Op Zoek naar een Optimale Strategie. *Onderzoeksrapport agentschap Onroerend Erfgoed 48*. Brussel: Agentschap Onroerend Erfgoed.

Preventiemaatregelen, 2002. Veiligheidsnota's Bouwbedrijf: Werken langs en in Sleuven. *Vademecum van het Nationaal Actiecomité voor Veiligheid en Hygiëne in het Bouwbedrijf N.A.V.B*, 96, p. 6-20.

Uitgravingen, 2002. Veiligheidsnota's Bouwbedrijf: Veiligheid op Kleine Bouwplaatsen. *Vademecum van het Nationaal Actiecomité voor Veiligheid en Hygiëne in het Bouwbedrijf N.A.V.B.*, 88, pp. 6-20.

4 KWALITEITSCONTROLE EN ONDERTEKENING

Naam	Functie	Handtekening	Datum
Patrick Hambach	General Director		14/06/2024
Glenn De hooghe	Business Unit Manager		14/06/2024
Jan Coenaerts	Archeoloog/ Kwaliteitsverantwoordelijke		14/06/2024